

KAHEKÕNE: Leonhard Lapini pea on piparkoogist voolinud välja arhitektide kollektiiv, kuhu kuuluvad Diana Taalfeld, Kai Süda, Kristi Lang ja Kristo Vaiksoo. Talsele esipaneelile tähekompositsioon NIPAL on Diana Taalfeldi sõnul väikeseks mõtlemänguks, et kas publik tunneb otsekohe ära, kelle pead on taisele peakirjaga „Kahekõne“ kujutatud. Foto: Stanislav Moškov

GALERII | Arhitekt Diana Taalfeld: piparkoogist Lapini pea on kummardus hiljuti lahkunud kunstnikule (1)

Jaanus Kulli, 4. detsember 2022 15:43

TELLUALE Aitäh! Sinu digiteerimine on aktiivne. Loed tasulist artiklit.

Tänavusel piparkoogimaania kunstinäitusel, mis traditsiooniliselt on avatud disaini- ja arhitektuurigaleriis Pärnu maanteel, vaatab üle tee asuva Pätsi peaga tött Leonhard Lapini pea, mille on piparkoogist voolinud välja arhitektide kollektiiv Diana Taalfeld, Kai Süda, Kristi Lang ja Kristo Vaiksoo.

„Selle piparkoogitainast valmistatud Leonhard Lapini peaga tahtsime pidada meelest hiljuti lahkunud professorit,“ selgitab arhitekt Diana Taalfeld, miks tänavusel ja traditsiooniks kujunenud piparkooginäitusel jõuti just sellise lahenduseni.

Diana Taalfeld Foto: Mari-Liis Laanemaa

„Kuna sel aastal oli teemaks arhitektuur ja kolm meie tiimist on arhitektid, siis mõtlesime, et ega arhitektid ju ometi maja taha teha, see ei läheks nagu mitte, oleks liiga igav ja igapäevane, sest maju projekteerime me niikuinii kogu aeg.

Mõtles välja midagi muud. Katsetasime ja mängisime läbi erinevaid mõtteid, et võib-olla teha mingi arhitektoon või mängida mingi installatsiooniga. Ent siis korraga prahvatas: teeme kummarduse arhitektile kui isikule ja otsekohe sõitis sellele mõttele sisse veel väike vimka, et miks mitte ei võiks meie Leonhard Lapini pea pidada väikesest vestlust üle tee asuva Pätsi monumentiga,“ kirjeldab Diana Lapini piparkoogist pea idee sünnilugu.

Pea valmistamine võttis viis päeva

Järgmisena vaadati koos ära Margit Mutso dokumentaalfilm „Leonhard Lapin. Protsess“. „Misjärel pidasime plaani, kui suure me selle pea teeme, ja siis läks töö lahti. Kokku võttis pea valmistamine viis päeva. Nii et kulus päris palju aega ja päris palju tainast,“ naerab Diana.

Lisaks peale vooliti välja ka piparkoogist alus, mille tegemist nimetab Diana õnnelikuks õnnetuseks. „Nagu ikka, alustavad arhitektid maketist. Mis tähendab, et aluse sees on kapast makett. Kapa on kahelt poolt kartongiga kaetud kerge vahtplaat, mida kasutatakse makettide tegemisel,“ selgitab Diana. „Meie katsime siis kapa piparkoogiga, kusjuures piparkoogiplaadid mõõtsime välja täpselt maketi järgi. Aga et nii suured plaadid jäid esimese küpsetusega natuke pehmed, panime nad uuesti ahju, ent pärast tõmbusid nad kokku ja nii olime korraga fakti ees, et plaadid on väiksemad kui alus. Selliseid ootamatuid probleeme tuleb arhitektide elus pidevalt ette. Meie lahendasime oma probleemi vuugivahedega, mis viimase viimistluse said skalpelliga – ehk skalpelliga lõikasime vuugid sisse.“

Praegu ei oska Diana veel öelda, milline saatus piparkoogist Lapini pead ootab. „Oleme avatud kõikvõimalikele pakkumistele,“ muigab ta.

Samas ütleb ta, et et eelnevate aastate väljapanekutega on läinud väga hästi. „Meil on tihti olnudki väljas skulpturaalsed asjad. Mõned on läinud lastemuseumisse, mõned galeriidesse ning eelmise aasta töö „Tiiger Thill“, mille ma tegin koos Kristi Langi ja lastega, on tänini piparkoogimaania ühe organisatori Mari-Liis Laanemaa kodus.“

Huvitav väljakutse

Diana Taalfeld on koos eri kollektiividega osalenud piparkoogimaania näitustel kaheksa või üheksa korda.

Esimest korda 2013. aastal, kui näituse teemaks oli kunstiajalugu. „Mind kutsus kampa hea kolleeg Ülle Maiste, kes on samuti arhitekt, ja just selle mõttega, et kuna on aasta lõpp ning kõigil niigi kohutavalt kiire, siis mitmekesi saaks töö rutem tehtud ja piparkoogid kiiremini küpsetatud.“

Nii valmis tookord Diana ja ta kolleegide Ülle Maiste, Kristi Siibaku ja Ralf Oskar Siimu käe all katalaani kunstniku Joan Miró skulptuurist „Naine ja lind“ inspireerituna samanimeline piparkoogist taies. „Tegime pooleteistmeetrise skulptuuri ja see oli päris suur väljakutse,“ mäletab Diana. „Pärast esimest esinemist olime maitse suhu saanud ja üldse tundus see aktsioon tore vaheldusena.“

Küsimusele, mis ikkagi ajab ühte arhitekti heas mõttes hullu asjaga tegelema – võtab kätte ja hakkab piparkoogitainaga mängima –, vastab Diana esmalt, et olulist rolli mängib siin veel ajafaktor. „Aasta lõpp on ju kõigil kohutavalt kiire, aga samas piparkoogitainas materjalina on huvitav väljakutse ning tore on ka laste kaasamine sellesse protsessi. Nii et kokkuvõttes jõulud, piparkook ja looming – miks mitte. Väga tore ettevõtmine,“ võtab Diana Taalfeld kokku piparkoogimaania võlud.

Piparkoogimaania: loovus ja samas mäng

PIPARKOOGIMAANIA PEAKORRALDAJAD: Pelle Kalmo ja Mari-Liis Laanemaa. Foto: Stanislav Moškov

„Kuigi tänavuse piparkoogimaania teemaks on arhitektuur, oleme kõik need 17 aastat oma näitustega püüdnud tõestada, et piparkoogist saab teha absoluutselt kõike, mitte ainult piparkoogimaju, kuid sel aastal võib lõpuks ka maju teha. Seepärast ongi sel aastal piparkoogimaania fookuses arhitektuur,“ iseloomustab Disaini- ja Arhitektuurigaleriis avatud näitus piparkoogimaania üks peakorraldajatest Mari-Liis Laanemaa.

„Oluline selle näituse puhul on, et tööde juures pole kirjas, kes autoritest on arhitekt, kes keraamik, kes disainer või kunstnik, on aga igat näite natuke terasemalt silmitseda, võib ainult piparkoogimaju, kuid sel aastal võib lõpuks ka maju teha. Seepärast ongi sel aastal piparkoogimaania fookuses arhitektuur,“ iseloomustab Disaini- ja Arhitektuurigaleriis avatud näitus piparkoogimaania üks peakorraldajatest Mari-Liis Laanemaa.

„Oluline selle näituse puhul on, et tööde juures pole kirjas, kes autoritest on arhitekt, kes keraamik, kes disainer või kunstnik, on aga igat näite natuke terasemalt silmitseda, võib ainult piparkoogimaju, kuid sel aastal võib lõpuks ka maju teha. Seepärast ongi sel aastal piparkoogimaania fookuses arhitektuur,“ iseloomustab Disaini- ja Arhitektuurigaleriis avatud näitus piparkoogimaania üks peakorraldajatest Mari-Liis Laanemaa.

Kuna tänavu on fookuses arhitektuur, siis seekord saab näitusel näha piparkoogist ehitatud Kõpu tuletorni, Pirita kloostri varemeid, Mustamäe 6. mikrorajooni, Eiffeli torni jne. Lisaks fantaasiaarhitektuuri, nagu hiigelsuurt soovide seina, Howli liikuvat kindlust ja püramiide tõstvat kraanat. Värske Pätsi monument saab asuda tött vaatama piparkoogist Leonhard Lapini peaga.

„Nii et see on ikkagi kunstinäitus, kus kõik on tehtud piparkoogist,“ rõhutab Mari-Liis. „Selle teaga on meie loovinimesed. Me peame loovust ülitähtsaks ja piparkook on parim, mille peal oma loovust proovida. Ja kui välja ei tule, saab oma teose lihtsalt ära süüa. Nii et samas on see ka mäng,“ muigab ta.

Väljapaneku valmistamiseks kulus 300 kg piparkoogitainast. Näitusel saab anda oma hääle aasta piparkoogiehitise poolt ja lihvida oma piparkoogi valmistamise oskusi töötubades.

Näitus jääb avatuks 7. jaanuarini.

Foto: Stanislav Moškov